

ἄλωνα ἡ, Ἄνδρ. Ἰκαρ. Κάρπ. Τσακων. ἄωνα Τσακων.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἄλως. Ἡ αἰτιατ. ἄλωνα καὶ μεσν. Πβ. Διήγ. παιδιόφρ. στ. 596 (ἐκδ. Wagner σ. 161) «εἰς ἄμαξαν, εἰς ἄλωνα καὶ εἰς τὴν ἀροτρίαν».

1) Ἀλώνιον ἐνθ' ἀν.: Ἐπόλυκες τὰ βούγια κ' ἐγιάησα ἔς τὴν ἄλωνα (βούγια = βόδια, ἐγιάησα = ἐπῆγαν) Κάρπ. || Φρ. Ἐρέτιζε ἄωνα τζ' ἐγ' ἄωνου (εὐρῆκεν ἄλώνιον καὶ ἄλωνίζει, ἥτοι εὐρεν εὐρὺ στάδιον δράσεως ἢ μεγάλη ἐφόδια σπατάλης) Τσακων. Ἐμποίτζε νι ἄωνα τὰν τζέα σι (τὸ ἔκαμε ἄλώνιον τὸ σπίτι του, ἥτοι ἐπιτρέπει εἰς τοὺς ξένους νὰ σπαταλοῦν τὰ ἑαυτοῦ) αὐτόθι. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Κύπρ. 2) Ὁ πλακόστρωτος κύκλος τοῦ ἐλαιομύλου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου περιστρέφεται ἡ ὀρθία μυλόπετρα Τσακων.

3) Ὁ κύκλος τῆς σελήνης Τσακων.

Πβ. ἄλῶνι.

ἄλῶνα ἡ, Κρήτ. Λέσβ.

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. ἄλῶνι.

Μεγα ἄλῶνιον ἐνθ' ἀν.: Ἄσμ.

Κοδό καὶ δὲν εὐρέθηκε κλωστή μὲ τὴ βελόνα
νὰ ράψῃς τὴ βατζάκα σου ἀπὸν ἔναι σὰν ἄλῶνα;

(σκαμπτικόν. κοδό = ἄραγε) Κρήτ. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Κύθν. Ρόδ.

ἄλωνάκι τό, κοιν. ἄλωνάκ' βόρ. ιδίωμ. ἄλωνάκι ἐνιαχ. ἄλωνάτι Πελοπν. (Τρίκκ.) ἄωνάκι Θεσπ. (Ταύρ.) ἄωνάτζι Τσακων.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἄλῶνι διὰ τῆς καταλ. -άκι.

1) Μικρὸν ἄλώνιον κοιν. καὶ Τσακων. 2) Μικρὸν ἐπιπέδον μέρος ἐπὶ ἐδάφους τρανοῦς ἢ εἰς τὸ μέσον καὶ μακρὸς Πελοπν. (Ἀρκαδ.) Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀλωνάκι πολλαχ. Ἀλωνάκ' Ἡπ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) Ἀλωνάκια πολλαχ. Ἀωνάκια Χίος. 3) Παιδιά, καθ' ἣν τὰ παιδιά κρατοῦνται διὰ τῶν χειρῶν σχηματίζοντα κύκλον καὶ κινοῦνται ὅτε μὲν πρὸς τὰ δεξιὰ, ὅτε δὲ πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ ἄδουν:

γῦρο γῦρο τ' ἄλωνάκι | τοῦ παπᾶ τὸ κουταλάκι

Ἀμοργ. Ἐν Τρικκ. ἄδουν εἰς τὴν ἰδίαν παιδιάν:

γῦρο γῦρο τ' ἄλωνάτι | τοῦ παπᾶ τὸ χουλιμαράτι.

4) Παιδιά παιζομένη ὡς ἐξῆς. Ἐπὶ ἐδάφους ἐπιπέδου οἱ παῖκται διαγράφουν κύκλον καλούμενον ἄλωνάκι. Κατόπιν διαιροῦνται εἰς δύο ὀμάδας, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία εἰσέρχεται εἰς τὸν κύκλον, ἡ δὲ ἄλλη μένει ἐκτὸς αὐτοῦ. Εἰς τῶν παικτῶν τῆς ἐξωτερικῆς ὀμάδος ἔχων σφαῖραν κεκρυμμένην εἰς τὸν κόλπον προσπαθεῖ νὰ κτυπήσῃ μὲ αὐτὴν τινὰ τῶν ἐντὸς τοῦ κύκλου, ὃ δὲ ἐκάστοτε κτυπώμενος ἐξέρχεται. Ἐν ἀποτυχίᾳ τῆς βολῆς ἄλλος ἐκ τῶν ἔξω ἀντικαθιστᾷ τὸν βάλλοντα. Ἡ ἐντὸς τοῦ κύκλου ὀμάς ἀντικαθιστᾷ τὴν ἐκτὸς αὐτοῦ, ἂν αὕτη κατορθώσῃ νὰ κτυπήσῃ ὅλους τοὺς ἐντὸς Εὐβ. (Ἀγία Ἄνν.) β) Παιδιά παιζομένη ὡς ἐξῆς. Μαθήτριοι συμπλέκουσαι τὰς χεῖρας σχηματίζουν κύκλον λεγόμενον ἄλωνάκι. Μία παίκτη ἐξερχομένη περιέρχεται τὸ ἄλωνάκι προσπαθοῦσα νὰ κτυπήσῃ μίαν τῶν εὐρισκομένων ἐντὸς. Τότε ἡ κτυπήσασα καὶ ἡ κτυπηθεῖσα τρέχουν κατ' ἀντίστροφον διεύθυνσιν πέραξ τοῦ κύκλου προσπαθοῦσαι τίς νὰ εἰσέλθῃ καὶ νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν τῆς κτυπηθείσης. Ἡ ἀποτυχοῦσα συνεχίζει ἔξωθεν τὴν παιδιάν ἐνιαχ. 5) Παιδιά παι-

ζομένη ὡς ἐξῆς. Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κύκλος ἔχων ἀκτῖνα περίπου 0,10 — 0,15 μ., ἐντὸς τοῦ ὁποίου βάλλουν οἱ παῖκται εἰς γραμμὴν ἢ σωρὸν ἰσάριθμα καρῦδια. Ἐπειτα ἀπὸ ὀρισμένου σημείου ἀρχίζουν νὰ ρίπτουν πρὸς τὸν κύκλον ἄλλο καρῦδιον μὴ ἀλλὰ καλούμενον ὀριζομένης δι' ἰδιαιτέρου τρόπου τῆς σειρᾶς προτεραιότητος. Ὁ κατορθώνων νὰ ἐκβάλῃ ἐκτὸς τοῦ κύκλου καρῦδια λαμβάνει αὐτὰ Πελοπν. (Γορτυν.)

ἄλωνάπι τό, ἀμάρτ. ἄλωνάπ' Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄλῶνι καὶ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἄπιον.

Εἶδος εὐμεγέθους ἀπίου ἔχοντος τὸ ἀντίθετον πρὸς τὸν μίσχον μέρος πλατύ.

ἄλωναρζά ἡ, Κέρκ. Παξ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄλῶνι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -αρζά.

1) Τὸ περιεχόμενον ἐνὸς ἄλωνίου Κέρκ.: Φρ. Ἐφαγε μὲν ἄλωναρζά (ὑπὲρ κόρον). 2) Συνεκδ. μεγάλη ποσότης Παξ.: Μία ἄλωναρζά σῦκα.

ἄλωναριάζομαι Ἡπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. Ἀλωνάρις, δι' ὃ ἰδ. ἄλωνάρις.

Πάσχω ἐξ ἡλιάσεως κατὰ τὸν μῆνα Ἀλωνάριν, ἥτοι τὸν Ἰούλιον.

ἄλωναριάτικα ἐπίρρ. ἐνιαχ. ἄλωναριάτ'κα Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. ἄλωναριάτικος.

Κατὰ τὸν μῆνα Ἀλωνάριν ἥτοι τὸν Ἰούλιον: Ἀλωναριάτ'κα κατέβ'κα ἔς τὰ χμαδιά.

ἄλωναριάτικος ἐπίρρ. Ἰων. (Κρήν.) Κεφαλλ. ἄλωναριάτικους Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. Ἀλωνάρις, δι' ὃ ἰδ. ἄλωνάρις.

Ὁ ἀνήκων εἰς τὸν μῆνα Ἰούλιον ἐνθ' ἀν.: Ἀλωναριάτικη ἀχλαδὰ (τῆς ὁποίας ὁ καρπὸς ὠριμάζει κατὰ τὸν Ἰούλιον) Κρήν.

ἄλωνάρικος ἐπίρρ. Λεξ. Βυζ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄλῶνι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρικος.

Ὁ ἀνήκων εἰς τὸ ἄλώνιον. Πβ. ἄλωνιάρης, ἄλωνιστικός.

ἄλωνάρις ὁ, Ἡπ. Κρήτ. Σίφν. — Λεξ. Ἐλευθερουδ. Ἀλωνάρις σύνθηθ. Ἀλωνάρις Μακεδ. (Πάγγ.) Ἀλωνάρις Ἡπ. (Ἰωάνν. Ζαγόρ.) Μακεδ. (Σιάτ. Χαλκιδ.) κ. ἄ. Ἀλωνάρι Ἀπουλ. (Καλημ. κ. ἄ.) Ἀωνάρι Τσακων.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄλῶνι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρις. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ. (λ. μῆνες τῆς Ἑλλάδος).

1) Ὁ ἄλωνίζων, ἄλωνιστής Ἡπ. Κρήτ. Σίφν. — Λεξ. Ἐλευθερουδ. 2) Ὁ μὴν Ἰούλιος (διότι κατὰ τοῦτον ἄλωνίζουσι) σύνθηθ. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ. κ. ἄ.) Τσακων.: Παροιμ.

Ἀλωνάρις τ' ἄλωνίζει | κί Αὐγουστος τὰ ξεχωρίζει
(οἱ τρώγοντες ὑπερβολικῶς ὀπώρας κατὰ μῆνα Ἰούλιον ὑπόκεινται εἰς ἀσθενείας μέχρι τέλους Αὐγούστου) Ἀθῆν.

Ἔτσι τό 'χει τὸν λινάρι | γιὰ ν' ἀνθῇ τὸν Ἀλωνάρι